

ಗುಣಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಅಮೇಲೆ ಆರಾಧಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಸಾಧುಪರವೇಷ್ಟಿಗಳು ಧರ್ಮೋಪದೇಶಾದಿ ಪರೀಕ್ಷಾಪರವನ್ನು ವಾಡದ ಪಂಚಾಂತರಾದಿ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ವಾತ್ರ, ವರ್ತಿಸುವವರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಸೂಚಿತವಾಗಿರುವುದು. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ಮೂಲವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆತ್ಮಪರಿಶುದ್ಧಿ ಆತ್ಮಭಲವುಳ್ಳವರಾಗಿರುವ ರಾದರೂ ಪರೀಕ್ಷಾಪರಾರಾಹೇಕ್ಕೆಯಿಂದ ಈ ಪೂರ್ವಾರ್ಥಿ ಕ್ರಮವೆಂದು ಶಿಳಿಯತಕ್ಕುದು. ಯಂತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾರ್ಥಿವಾದ ಅಂತಹ ಸರ್ವಾಧಾ ಪರವೇಷ್ಟಿಗಳೂ ಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರು. ||೩೪||

ಜಂ ಕಂಚಿ ನಿಚಿಂತಂತೋ | ತೀರೀಹವಿತ್ತೀ ಹನೇ ಜದಾ ಸಾಹೂ ||
ಅದ್ವಾಣಿಯ ಏಯತ್ತಂ | ತದಾ ತು ತಂ ತಸ್ಸ ತೀಜ್ಞಯಂ ರ್ಯಾಣಂ ||
||೩೫||

ಯಂತಿಂಚಿದ್ವಿಚಿಂತಯಾ | ನಿರೀಹವೃತೀಭವತಿ ಯಾದಾ ಸಾಧುಃ |
ಲಬ್ದಿವರ್ಕತ್ವಂ | ತದಾಹಸ್ತತ್ವಸ್ತ ನಿಶ್ಚಯಂ ಧ್ಯಾನಂ ||೩೬||

ಅನ್ವಯಾರ್ಥ :—ಜಂಕಿಂಚಿ—ದ್ರವ್ಯಗುಣಪರಾಯಾ—ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆವುದಾದ ರೌಂದನ್ನು. ಏಚಿಂತಂತೋ—ಚಿಂತಿಸುವ. ಸಾಹೂ—ಯಾತಿಯು. ಜದಾ—ಯಾವಾಗ. ಏಯತ್ತಂ—ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು. ಅದ್ವಾಣಿಯ—ಪಡೆದು. ತೀರೀಹವಿತ್ತೀ—ಬಾಹ್ಯಪಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಯಾ ಸಂಕಲ್ಪಿಕಿಲ್ಪಗಳೂ ಇಲ್ಲದವನಾಗಿ. ಹವೇ—ಆಗುತ್ತಾನೋ. ತದಾ—ಆಗ. ತಂ—ಅದನ್ನು. ತಸ್ಸ—ಆವಿರ್ಕಲ್ಪಯೋಗಿಯ. ತೀಜ್ಞಯಂರ್ಯಾಣಂ—ನಿಶ್ಚಯಧ್ಯಾನವನ್ನಾಗಿ. ಆಹಂ—ಹೇಳಿತ್ತಾರೆ.

ತಾತ್ಪರ್ಯ :—ಧ್ಯಾನಾಭಾಯವನ್ನು ವಾಡುವವನು ವಿಷಯ ಕವಾಯಿಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೊನ್ನೇಸ್ಯಾರ ಮೊದಲೊದಲು ದ್ರವ್ಯಗುಣಪರಾಯಾಗಳು, ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಟಿಗಳು ಮೊದಲಾದ ಪರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನವಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅಭಾಯಸಬಲದಿಂದ ಮನಸ್ಸ ಸ್ಥಿರವಾದ ಮೇಲೆ ಕ್ಷೇತ್ರ, ವಾಸು, ಹಿರಣ್ಯ, ಸುವರ್ಣ, ಧನ, ಧಾನ್ಯ, ದಾಸಿ, ದಾಸ, ಕುಪ್ಯ, ಭಾಂಡಗಳಿಂಬ ದಶವಿಧಿ ಬಾಹ್ಯಪರಿಗ್ರಹಗಳೂ ಏಧ್ಯಾತ್ಮ, ಪೂರುಪ-

ಹೇದ, ಸ್ತ್ರೀಹೇದ, ನಪ್ರಂಸಕಪೇದ, ಹಾಸ್ಯ, ರತ್ನ, ಆರತಿ, ಲೋಕ, ಭಯ, ಜಾಗುಪ್ರಾ, ಕೋಧಿ, ಪಣಾನ, ಮಾಯಾ, ಲೋಭಗಳಿಂಬ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಅಂತರಂಗ ಪರಿಗ್ರಹಗಳೂ ಇಲ್ಲದವನಾಗಿ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ನಿಜತುದ್ವಾತ್ತ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನವಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಯಧ್ಯಾನವೆಂದೂ ತುದ್ದಧ್ಯಾನವೆಂದೂ ಹೇಬು. ||೩೭||

ಮರಮಧ್ಯಾನಲಕ್ಷಣ.

ಮಾಚಿಟ್ಟಿದ ಮಾಜಂಪಹ | ಮಾಚಿಂತಹ ಕಂವಿ ಜೀಣ ಹೊಳ ಥಿರೋ |
ಅಪ್ಪ ಅಪ್ಪನ್ನಿರ್ಹಿ | ಇಣನೇನ ಪರಂ ಹನೇ ರ್ಯಾಣಂ ||೩೮||
ಮಾಚಿಟ್ಟಿದ್ವಂ ಮಾಜಲ್ಲಿಪ್ಪ | ಮಾಚಿಂತಹ ಕಿವಂಹಿ ಯೇನ ಭವತಿ ಸ್ಥಿರಃ |
ಅತ್ಯಾ ಆತ್ಮನಿರತಃ | ಇದಮೇವ ಭವತಿ ಪರಂ ಧ್ಯಾನಂ ||೩೯||

ಅನ್ವಯಾರ್ಥ :—ಮಾಚಿಟ್ಟಿಹ—ಕರ್ಮಾಸ್ತ್ರವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಕಾರಣವಾಪಾರವನ್ನು ವಾಡದದಿರಿ. ಮಾಜಂಪಹ—ಕರ್ಮಾಸ್ತ್ರವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ವಹಾತುಗಳನ್ನಾಡದದಿರಿ. ಕಂವಿ—ಕರ್ಮಬಂಧನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಯಾವ ಪರವಸ್ತಿವನ್ನೂ. ಮಾಚಿಂತಹ—ಮಾನಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸದದಿರಿ. ಜೀಣ—ಯಾವ ಧ್ಯಾನದಿಂದ. ಅಪ್ಪ—ಅತ್ಮನು. ಅಪ್ಪನ್ನಿ—ಅತ್ಮನಲ್ಲಿ. ರ್ಹಿ—ಲೀನನಾಗಿಯಾ. ಥಿರೋ—ಸ್ಥಿರನಾಗಿಯಾ. ಹೊಳ—ಆಗುತ್ತಾನೋ. ಇಣನ್ನೇವ—ಇದೇ. ಪರಂ—ಉತ್ಸುಪ್ಪವಾದ. ರ್ಯಾಣಂ—ಧ್ಯಾನವಾಗಿ. ಹವೇ—ಆಗುತ್ತದೆ.

ತಾತ್ಪರ್ಯ :—ತುಭಾತುಭಿ ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯವಾಪಾರಗಳಿಂದ ಆತ್ಮನಿಗೆ ಕರ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಕರ್ಮಬಂಧನವೂ ಆಗುವುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯವಾಪಾರಗಳು ಬಾಹ್ಯವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೆದೊಡನೆ ಧ್ಯಾನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನು ತಸ್ಸಲ್ಲೀ ಪರವರ್ತನೂ ಸ್ಥಿರನೂ ಆತ್ಮನುಭವದಿಂದುಂಟಾದ ಸರ್ವಾರ್ಥಪ್ರದೇಶಾಹಾದಸಮೂಹತದ್ವಿಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣನೇ ತಿಳಿದವನೂ ಆಗಿರುವ ಅವಸ್ಥೆಯಾವುದುಂಟೋ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಮಧ್ಯಾನವೆಂದೂ ದಿವ್ಯಕ್ಷಯಿಂದ ತಾತ್ಪರ್ಯತ್ವದ್ವಾರಾಪವೆಂದೂ ಪರಮಾತ್ಮಾಸ್ತರೂಪವೆಂದೂ ಪರಮಾಪವೆಂದೂ ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವೆಂದೂ ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವೆಂದೂ ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವೆಂದೂ

ವಿಷ್ಣುಸ್ವರೂಪವೆಂದೂ ನಿತ್ಯಯರತ್ನತ್ರಯವೆಂದೂ ಪರಮಾದ್ಯಮೀತಿಯೆಂದೂ ಸ್ವಾತ್ಮೋಪಲಭ್ಯಯೆಂದೂ ಶುದ್ಧಶೂಲಿಯೆಂದೂ ಸಹಕಾನಂದವೆಂದೂ ಪರಮಾನಂದವೆಂದೂ ಅಧ್ಯತ್ಮಸಾರವೆಂದೂ ಪರಮಾದ್ವಯವೆಂದೂ ಶುದ್ಧೋಪಯೋಗವೆಂದೂ ಶುಕ್ಲಧಾನವೆಂದೂ ರೂಪಾತೀತಧಾನವೆಂದೂ ಪರಮಸಹಾಧಿಯೆಂದೂ ಪರಮಸ್ವಸಂವೇದನಜ್ಞನವೆಂದೂ ಪರಮಸಮರಸೀಭಾವವೆಂದೂ ಮೊದಲಾಗಿ ಅನೇಕ ಹೆಸರಂಗಳಿರುವವು. ಈ ಧಾನವೇ ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮೂರ್ಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಮಂಬಾಧಿಪಾರ್ಯವು. ಈ ಧಾನವೇ ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮೂರ್ಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಮಂಬಾಧಿಪಾರ್ಯವು. ||೫೯||

ತವಸುದವದವಂ ಚೇಡಾ | ರೂಢಿರಹಧುರಂಧರೋ ಹನೇ ಜಮ್ಮಾ |
ತಮ್ಮಾ ತತ್ತಿದಯುರದಾ | ತಲ್ಲಿದ್ವಿಷಿ ಸದಾ ಹೋಹ | ||೫೧||
ತಪಃಶ್ಚತಪತವಾಂಶ್ಚೇತಾ | ಧಾನರಥಧುರಂಧರೋ ಭವತಿ ಯಸ್ಮಾತ್ |
ತಮ್ಮಾತತ್ತಿತಯುರತಾಃ | ತಲ್ಲಿಬ್ರಿಷಿ ಸದಾ ಭವತ | ||೫೨||

ಅನ್ವಯಾರ್ಥ:—ಜಮ್ಮಾ—ಆವಕಾರಣದಿಂದ. ತವಸುದವದವಂ-ತಪಸ್ಸಿ ಶಾಸ್ತ್ರವರ್ತಗಳಿಳ್ಳ. ಚೇಡಾ—ಭಾವನಾಪರನಾದ ಆತ್ಮನು. ರೂಢಿರಹಧುರಂಧರೋ—ಧಾನವೆಂಬ ರಥದ ಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿದವನಾಗಿ. ಹನೇ—ಆಗುತ್ತಾನೋ. ತಮ್ಮಾ—ಆ ಕಾರಣದಿಂದ. ತತ್ತಿದಯುರದಾ—ಆ ಮೂರುತಪಶ್ಚತಪತಗಳಿಳ್ಳ ಆಸಕ್ತನಾಗಿ. ತಲ್ಲಿದ್ವಿಷಿ—ಆ ಪರಮಧಾನವದ ಪಾರಾಷ್ಟಿಗೋಽಸ್ತರ. ಸದಾ—ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ. ಹೋಹ—ಉದ್ದ್ಯಕ್ತರಾಗಿರಿ.

ತಾತ್ಯಯಾರ್ಥ:—ಆತ್ಮಭಾವನಾಪರನಾದ ಆತ್ಮನು ಪಂಚೀಂದ್ರಯಸಿಗ್ರಹಮನೋಗ್ರಹರೂಪವಾದ ಭಾವಶಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸನ್ಮೂಲ ಸಂಪೂರ್ಣದ್ವರ್ವಶಶ್ಚತಭಾವಶ್ಚತಪತಗಳನ್ನು ಅಹಿಂಸಾದಿ ಸರಪೂರ್ಣವರ್ತಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿದವನಾಗಿ ಧಾನರಥಧುರಂಥನಾಗಬೇಕಾದಂದರಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪರಮಧಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಿಂಬ ಇಷ್ಟಯಾಳ್ಳವರು ಆ ತಪಶ್ಚತಪತಗಳಿಳ್ಳಯಾವಾಗಲೂ ಆಸಕ್ತರಾಗಿರಬೇಕು. *ಅತ್ಯಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದವೇಲೆ

*ಅಪ್ಯಾಂಮಪತ್ರೇ ಪ್ಯಾಂ | ಪತ್ರೇಮೋಕ್ಷಸ್ಯಾಯೋವ್ಯಯಃ | ಆಪತಾನಿವಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿ ಪ್ರತಾನ್ಮಾತ್ಮಿತಪತ್ರೇಜೇತ್ | ಆಪತಾನಿ ಪರತ್ಯಾಜ್ | ಪತ್ರೇಮು ಪರಿಸಿತಃ | ತಪ್ಯತ್ತಾನ್ಮಾತ್ಮಿತಪತ್ರೇ ! ಪರಮಂ ಪದಮಾತ್ಮನಃ

ಚೇವಹಿಂಸಾನಿವೃತ್ತಿ ಚೇವರಕ್ಷಿಪ್ತಪ್ರವೃತ್ತಿರೂಪವಾದ ವರತಗಳನ್ನೂ ಬಿಡಬೇಕು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸಂಹನನ—ಶರೀರರಚನೆಯಿಂಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನವು ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಪರಮಧಾನವು ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಧಾನವು ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಿಗೆ ಪರಮಧಾನವುಂಟಾಗಬೇವುದಂತಹೇಳುವ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಹ—ಸಾವಣನ್ಯವಚನ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಿಗೇ ಪರಮ(ತುಕ್ಕ) ಧಾನವುಂಟಾಗಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲವು. ಹಾಗಿರುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ “ತಂಸವಾಸಂ ಘೋಸಂತೋ ಸಿವಭಾದೀ ಕೇವಲೀ ಜಾದೋ-ಶಿವಭೂತಿಯ ತಂಡವಾವವನ್ನಿಷ್ಟಿರಿಸುವವನಾಿ ಕೇವಲಿಯಾದನು” ಎಂಬೇ ವಚನಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಬರುವುದು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಮಧಾನವುಂಟಾಗದಿದ್ದರೂ ಧರ್ಮಧಾನವುಂಟಾಗಿ ಅದರ ಸಂಸಾರ ಬಲದಿಂದ ಭವಾಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ಪರಮಧಾನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ದ್ವರ್ವ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾಲ ಭಾವಸಾಮಾಗ್ರಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಜೀವಾತ್ಮನಂ ಪರಮಾತ್ಮಾಗಿಬ್ಲಿನೆಂದು ಮುಖ್ಯಾಧಿಪಾರ್ಯವು. ||೫೩||

ಉಪಸಂಹಾರ

ದವ್ಯಸಂಗರಹಿಂಜಂ ಮುಣಿಜಾಹಾ | ದೋಷಸಂಚಯಂಚಂಡಾ
ಸುದಪ್ತಜ್ಞಾ | ಸೋಧಯಂತತಂತಣಸುತ್ತಧರೀಣ | ಜೇವಿಂಚಂದಮುಣಿಜಾ
ಭಜಿಯಂ ಜಂ | ||೫೪||
ದವ್ಯಸಂಗರಹಿಂಜಂ ಮುನಿನಾಥಾಃ | ದೋಷಸಂಚರ್ಯಂ ಜ್ಞಂತಾಃ
ಶ್ರುತಪ್ರಾಣಾಃ || ಶೋಧಯಂತತಂತನೂತ್ತಧರೀಣ | ನೇಮಿಚಂದ್ರಮುನಿನಾ ಭಣತಂ ಯತ್ತಾ
||೫೫||

† ಭರಹೆ ದುಷ್ಪಮಾರ್ಹೆ | ಧಮ್ಮಜ್ಞಾಂ ಹವೇ ಶಾಂತಿಃ | ತಂ ಅಪ್ಯಸಹಾವ
ರಿಯಂ | ಈ ಮುಣ್ಣಾ ಸೋದು ಅಣ್ಣಾಃ | ಅಣ್ಣಾ ತಿರಯಣಸುದ್ದಾ ! ಅಣ್ಣಾ
ರ್ಯಾಣಾಣಾ ಲಹ್ಯಾ ಇಂದ್ರತ್ಯಂ | ಲಹ್ಯಾಯಂತಿಯದೇವತ್ಯಂ ತಚ್ಯಬುದಾ ತಪ್ಯಂ ಜಂತಿ ||
(ಇತ್ಯಾತ್ಯಂ ಮೋಕ್ಷಪೂಜ್ಯತೇ ಶ್ರೀ ಕಂದಕಂದಾಜಾಯಾರ್ಥದ್ವೇ)

ಅನ್ವಯಾಧಿ :—ತಣಂಸುತ್ತಿರೇಣ—ಸ್ವಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ. ನೇಮಿಚಂದಮುಣ್ಡಾ—ನೇಮಿಚಂದ್ರಮನಿಯಿಂದ. ೪೩೦—ಕೆ. ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹಂ—ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹಗ್ರಂಥವು. ಭಣಿಯಂ—ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ. ತಂ—ಅದನ್ನು. ದೋಸನಂಚಯಚುದಾ—ರಾಗದ್ವೈಪವುದಮಾತ್ನಯಾದಿ ದೋಪ ಸಮುಹದಿಂದಗಲ್ಲ. ಸುಪ್ರಣ್ಣಾ—ಸಂಪ್ರಣಾ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ. ಮುಣ್ಡಾಹಾ—ಮಂನೀಶ್ವರರು. ಸೋದಯಂತು—ಪರಿಶೋಧಿಸಲಿ.

ಶಾಸ್ತ್ರಯು :—ಮಹಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಶ್ರೀ ನೇಮಿಚಂದ್ರ, ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ದೇವರು ಸಕಲ ಭವ್ಯಜನಾನುಗ್ರಹಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಐವತ್ತೇಳು ಗಾಢಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾಂತಸಾರಭಾವತ್ವಾ ಜ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾಂತಾಂಬೋಧಿಪ್ರೇತಕ್ಕೆ ನಾವೆಯಂತೆ ಇರುವುದೂ ಆದ ಈ ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕೊನೆಯದಾದ ಈ ಐವತ್ತೇಂಟಿನಿಯ ಗಾಢಯಲ್ಲಿ “ಸ್ವಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾದ ನೇಮಿಚಂದ್ರಮನಿಯ ಹೇಳಿದ ಈ ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ದೋಪರಹಿತರೂ ಸಂಪೂರ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೂ ಆದ ಮಂನೀಶ್ವರರು ಪರಿಶೋಧಿಸಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ನಿರಹಂಕಾರ ಭಾವವನ್ನೂ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

**ಇತಿ ಶ್ರೀ ನೇಮಿಚಂದ್ರಸಿದ್ಧಾಂತಿದೇವಪಿರಚಿತೀ ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹ
ಗ್ರಂಥೇ ನೋಽಜ್ಞಮಾರ್ಗಪ್ರಕ್ರಿಯಾದಕಸ್ತ್ರೀತಿಯೋಧಿಕಾರಃ
ಸಮಾಪ್ತಶಾಸ್ತ್ರಯಂ ಗ್ರಂಥಃ**

ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ

೪೧—ಪ್ರಣವ

೧. ಅರಹಂತಾ ಅಸರೀರಾ ಆಜಿರಿಯಾ ಶರ ಉಪಜ್ಞ ಯೂ ವುಣಿಸೋ। ಪಥಮಕ್ಕೆ ರಣಿಪ್ಪಣ್ಣೋ ಶಿಂಕಾರೋ ಹಂಚಪರನೆಟ್ಟೋ॥
೨. ಈವತ್ತಾಗ್ನಾರಮೋಕ್ಷ ಶಿಲಾ.
೩. ಹೇಯಂ-ಉಪಾದೇಯ. ಪ್ರಣ್ಯ-ಪಾವ. ಇಹಲೋಕ-ಪರಲೋಕ. ಧರ್ಮ-ಅಧರ್ಮ. ಸುಗಂಧ-ದುರ್ಗಂಧ. ಉಷ್ಣ-ನೀಜ. ದ್ರವ್ಯ-ಭಾವ.
೪. ಸಮೃಗ್ನಿಶನ-ಸಮೃಜ್ಞನ-ಸಮೃಕ್ಷಾರಿತ, (ರತ್ನತ್ರಯ). ದಿಗ್ನಿತ-ಅನಂಥದಂಡವರ-ಭೋಗೋಂಬಭೋಗ ಪರಿಮಾಣವರ್ತ (ಗುಣವರ್ತ). ಜೀವತ್ತ-ಭವತ್ತ-ಅಭವತ್ತ. (ಪಾರಿಖಾಮಿಕಭಾವ) ಕಾಯಂಗುಸ್ತಿ-ವಾಗು ಶ್ರು-ಮನೋಗುಸ್ತಿ (ಗುಸ್ತಿತ್ರಯ).
೫. ಅನಂತಕ್ಷಾನ-ಅನಂತದರ್ಶನ-ಅನಂತವಿಧೀಯ-ಅನಂತಸುಖಿ (ಅನಂತ ಚಿತುವ್ಯಯ). ನರಕಗತಿ-ತಿರ್ಯಂಗಗತಿ-ಮಂಸಂವ್ಯಗತಿ-ದೇವಗತಿ. ಸ್ತ್ರೀ ಕಥಾ-ಭೂಕ್ರಕಥಾ-ಚೋರಕಥಾ-ರಾಜಕಥಾ. ಆಹಾರ-ಅಭಯ-ಭೀಷಣ-ಶಾಸ್ತ್ರ-ಕ್ಷಾನ (ದಾನ ಚತುರ್ವ್ಯಯ). ಸಾವಾಯಿಕ ಪ್ರೇರಣಾಪರಾಯಾಸ-ದೇಶಾವಕಾಶಿಕ-ವ್ಯೇಯಾವಶತ್ಯ (ಅತಿಥಿಸಂವಿಭಾಗ). ಜ್ಞಾನಾಭಾರ-ದರ್ಶನಾಭಾರ-ಎರ್ಬಾಭಾರ-ತಪಾಭಾರ.
೬. ಅಹಿಂಸಾಣವರ್ತ-ಸತ್ಯಾಣವರ್ತ-ಅಜೋಯಾಣವರ್ತ-ಪರದಾರನಿವೃತ್ತಿರೂಪವಾದ ಸ್ವದಾರಸಂತೋಷಾಣವರ್ತ-ಪರಿಮಿತಪರಿಗ್ರಹಾಣಾ

- ಪತ. ಜೀವಾಸ್ತಿಕಾಯಂ-ಪ್ರದ್ವಲಾಸ್ತಿಕಾಯಂ-ಧವಣಸ್ತಿಕಾಯಂ-ಅಥ ಮನಸ್ತಿಕಾಯಂ-ಅಕಾಶಸ್ತಿಕಾಯಂ. ಅಹಿಂಸಾಮಾಹಾವರತ-ಸತ್ಯಮಹಾವರತ-ಅಚೋಯಮಹಾವರತ-ಬ್ರಹ್ಮಚಯಮಹಾವರತ-ಪರಿಗ್ರಹತಾಗವಂಹಾವರತ. ಈಯರ್ಹಸಮಿತಿ-ಭಾವಾಸಮಿತಿ-ವರ್ಣಸಮಿತಿ-ಅದಾನನಿಕ್ಕೇಪಣಸಮಿತಿ-ವೃತ್ತಗ್ರಹಸಮಿತಿ. ಈ ಇಮೋ ಅರಹಂತಾಣಂ-ಇಮೋ ಸಿದ್ಧಾಣಂ-ಇಮೋ ಆಜಾರಿಯಾಣಂ-ಇಮೋ ಉಪಜ್ಞಾಯಾಣಂ-ಇಮೋಳೋಽಿ ಸವ್ಯಸಾಹಣಂ. ವಿಜಯ-ವೈಜಯಂತ-ಜಯಂತ-ಅಪರಾಜತ-ಸರಾಧಿಸಿದ್ಧಿ (ಅನಂತರ ವಿಷಣಗಳು). ಸೂರ್ಯ-ಜಂದ್ರ-ಗ್ರಹ-ನಕ್ಷತ್ರ-ಪ್ರಕ್ರಿಯಕ ತಾರಕ (ಜ್ಯೋತಿರ್ದೇವಕ್ರಿಯು). ಸಾಹಾಯಿಕ-ಭೀಧೋವಸ್ತಾಪನಾ-ಪರಿಹಾರವರುದ್ದಿ-ಸೂಕ್ಷ್ಮಸಾಂಪರಾಯ-ಯಥಾಖಾತಚಾರಿತ್ರ. ಅತ್ಯಿ-ಅಲ-ಗೋಧಿ-ಅರಧ-ಬಸರಿ. ಒದಿಗೆ-ಪಂಚಮೋ-ಅಷ್ಟಮೋ-ವಿಕಾದಶೀ-ಜಂದರ್ಶೀ (ಪಂಚದ್ವರಗಳು).
೬. ದೇವಪೂಜಾ-ಗೀರೂಪಾಸ್ತಿ-ಸ್ವಾಧಾಯಂ-ಸಂಯಮ-ತಪೋ- ದಾನಂ. ಕೃಷ್ಣ-ನೀಲ-ಕಪೋತ-ಹೀತ-ಪದ್ಮ-ಶುಕ್ಲ (ಲೇಶ್ಯಗಳು). ಅನಶನ-ಅವಮೋದಯಂ-ವೃತ್ತಿಪರಿಸಂಖಾನ-ವಿವಿಕ್ತಶಯನ್ಯಾಸನ-ಕಾಯಂಕ್ಷೀತಿ (ಬಾಹ್ಯತಪಸ್ಸು). ಪೂರ್ಯತ್ವಿತ್ತ-ವಿನಯ-ವೈಯ್ಯಾವೃತ್ತ-ಸ್ವಾಧಾಯಂ, ವೃತ್ತಗ್ರಹ-ಧಾನ (ಅಂತರಂಗತಪಸ್ಸು). ಪದ್ಮ-ಮಹಾಪದ್ಮ-ತಿಗಿಂಭಕೇಸರಿ-ಮಹಾಪೂರಿಕ-ಪೂರಿಕ. ೧ ಅಯಣವಿಂಡ-ಜಿ ಮೇಚ್ಯಾಂಡಗಳು. ಸಾಹಾಯಿಕ-ಸ್ವವನ-ವಂದನಾ-ಪ್ರತಿಕ್ರಮಣ-ಪ್ರತ್ಯಾಖಾನ-ಕಾಯೋತ್ತಗ್ರಹ (ಅವಶ್ಯಕಕ್ಷಯಗಳು).
೭. ಭರತ-ಹೈಮವತ-ಹರಿ-ವಿದೇಹ-ರಮ್ಯಕ-ಹೈರಣ್ಯವತ-ಬಿರಾವತ (ಕ್ಷೀತಿಗಳು). ರತ್ನಪ್ರಭಾ-ಶರ್ಕರಾಪ್ರಭಾ-ವಾಲುಕಾಪ್ರಭಾ-ಪಂಕಪ್ರಭಾ-ಧೂಮಪ್ರಭಾ-ತಮಃಪ್ರಭಾ-ಮಹಾತಮಃಪ್ರಭಾ (ನರಕ ಭೂಮಿಗಳು). ದೂತ-ವಹಂಸ-ಸುರಾ-ವೇಶಾ-ಅಜೀಜ (ಮೃಗಂಯಾ)-ಚೌರ್ಯ-ಪರಾಂಗಿನಾ (ವ್ಯಾಸನಗಳು). ಜೀವತತ್ತ್ವ-ಅಚೀವತತ್ತ್ವ-ಅಸ್ರವತತ್ತ್ವ-ಬಂಧತತ್ತ್ವ-ಸಂವರತತ್ತ್ವ-ನಿಜರಾ-ನಿಕ್ಕೇ-ಪಾಪ-ಪುಣಿ (ಪದಾರ್ಥಗಳು). ಕಾಲ-ಮಹಾಕಾಲ-ಪಾಂಡುಕ-ಮಾನವ-ಶಂಖ-ನೈಸರ್ವ-ಪದ್ಮ-ಘಿಂಗಲ-ನಾನಾರತ್ನ (ನಿಧಿಗಳು). ಶ್ರಿಮಂ-ದ್ವಿಮಂಷಿ-ಸ್ವರಂಭೂ-ಪ್ರರೂಪೋತ್ತಮ-ನರಸಿಂಹ-ಪೂರಿಕ-ದತ್ತದೇವ-ಲಕ್ಷ್ಮಣ-ಕೃಷ್ಣ (ವಾಸುದೇವರು). ಅತ್ಯಗ್ರಿವ-ತಾರಕ-ಮೇರಕ-ನಿಷಂಭ-ಮಧುಕ್ಯ-ತಿಭ-ಪ್ರಲ್ಭೂದ-ಬಲೀ-ರಾವಣ-ಜರಾಸಂಧ (ಪ್ರತಿವಾಸುದೇವರು). ವಿಜಯ-ಅಳಲ-ಧರ್ಮಪ್ರಭ-ಸುಪ್ರಭ-ಸುದರ್ಶನ-ನಂದಿ-ನಂದಿಮಿತ್ರ-ರಾಮಚಂದ್ರ-ಪದ್ಮ (ಬಿಲಭದ್ರರು). ಭೀಮ- ಮಹಾಭೀಮ- ರೂದ್ರ- ಮಹಾರೂದ್ರ- ಕಾಲ- ಮಹಾಕಾಲ-ದುಮೂಲಿ- ನರಕಮೂಲಿ- ಅಧೋಮೂಲಿ (ನಾರದರು).

೮. ಭಯಂ- ಪರಲೋಕಭಯ- ಅಸುರಕ್ಕಿಭಯ- ಅಕ್ಷಸ್ಯಾದ್ವಯ- ವೇದನಾಭಯ-ಮಾರಣಭಯ-ಅಗ್ನಿಯಿಭಯ. ಸಜ್ಞಾತಿ:-ಸದ್ಗೃಹಸತ್ಯ-ಪಾರಿವಾಜ್ಯಂ - ಸುರೇಂದ್ರತಾ - ಸಾಮಾಜ್ಯಂ - ಪರಮಾಹಂತ್ಯಂ-ನಿವಾಣಂ (ಪರಮಸ್ಥಾನಗಳು).
೯. ಶಾಪಕರ ಮೂಲಗುಣಗಳು-ಪಂಚಾಣವೃತಗಳು, ಮದ್ಯ, ಮಂಸ, ಮಧುತಾಗಾಗ (ಮೂಲಗುಣಗಳು). ಜ್ಞಾನ-ಪೂರ್ವಾ-ಕುಲ-ಜಾತಿ-ಬಲ-ಬಹ್ಯಯಂ-ತಪೋ-ವಪ್ಯಃ (ಮಾದಗಳು). ಸಮೃಕ್ಷ್ಮ-ಜ್ಞಾನ-ದರ್ಶನ-ವೀರ್ಯ-ಸೂಕ್ಷ್ಮತ್ವ-ಅವಗಹನ-ಅಗುರುಲಫು-ಅವ್ಯಾಭಾಧತ್ಪ (ಸಿದ್ಧಾಷ್ವಗುಣ). ಅಶೋಕವೃತ್ತಃ—ಸುರಪ್ರಪುವೃತ್ತಃ-ದಿವ್ಯಧೂನಿ-ಜಾಮರಂ-ಅಸನಂ-ಭಾಮಂಡಲಂ-ದುಂಡಬು-ಅತಪತ್ರಂ (ಮಹಾಪೂರಿಕಾಯು). ಭೃಂಗಾರ-ತಾಲ - ಕಲತ- ಧ್ವಜ-ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಾ-ತೈತಾತಪತ್ರ- ದರ್ಷಣ-ಚಾಮರ (ಮಂಗಲದ್ವರವು). ಜ್ಞಾನಾವರಣ-ದರ್ಶನಾವರಣ-ವೇದನೀಯಂ ಮೋಹನೀಯ- ಅಯಂಷ್ಟ- ನಾಮ - ಗೋತ್ರ- ಅಂತರಾಯ (ಕರ್ಮಾಗಳು).
೧೦. ಸಮೃಕ್ಷ್ಮ-ಚಾರಿತ್ರ-ಜ್ಞಾನ-ದರ್ಶನ-ದಾನ-ಲಾಭ-ಭೋಗ-ಉಪಭೋಗ-ವೀರ್ಯ (ಕೇವಲ ಲಭಿಗಳು). ಜೀವ-ಅಜೀವ-ಅಸ್ರವ-ಬಂಧ-ಸಂಪರ-ನಿಜರಾ-ಮೋಕ್ಷ-ಪಾಪ-ಪುಣಿ (ಪದಾರ್ಥಗಳು). ಕಾಲ-ಮಹಾಕಾಲ-ಪಾಂಡುಕ-ಮಾನವ-ಶಂಖ-ನೈಸರ್ವ-ಪದ್ಮ-ಘಿಂಗಲ-ನಾನಾರತ್ನ (ನಿಧಿಗಳು). ಶ್ರಿಮಂ-ದ್ವಿಮಂಷಿ-ಸ್ವರಂಭೂ-ಪ್ರರೂಪೋತ್ತಮ-ನರಸಿಂಹ-ಪೂರಿಕ-ದತ್ತದೇವ-ಲಕ್ಷ್ಮಣ-ಕೃಷ್ಣ (ವಾಸುದೇವರು). ಅತ್ಯಗ್ರಿವ-ತಾರಕ-ಮೇರಕ-ನಿಷಂಭ-ಮಧುಕ್ಯ-ತಿಭ-ಪ್ರಲ್ಭೂದ-ಬಲೀ-ರಾವಣ-ಜರಾಸಂಧ (ಪ್ರತಿವಾಸುದೇವರು). ವಿಜಯ-ಅಳಲ-ಧರ್ಮಪ್ರಭ-ಸುಪ್ರಭ-ಸುದರ್ಶನ-ನಂದಿ-ನಂದಿಮಿತ್ರ-ರಾಮಚಂದ್ರ-ಪದ್ಮ (ಬಿಲಭದ್ರರು). ಭೀಮ- ಮಹಾಭೀಮ- ರೂದ್ರ- ಮಹಾರೂದ್ರ- ಕಾಲ- ಮಹಾಕಾಲ-ದುಮೂಲಿ- ನರಕಮೂಲಿ- ಅಧೋಮೂಲಿ (ನಾರದರು).
೧೧. ಉತ್ತಮಕ್ಕೊನ್ನ-ಉತ್ತಮವರ್ಣವ-ಉತ್ತಮಾಜವ- ಉತ್ತಮಶಿಂಜ-ಉತ್ತಮವಸತ್ಯ - ಉತ್ತಮಸಂಯಮ - ಉತ್ತಮತಪೋ- ಉತ್ತಮತಾಗ-

ಉತ್ತರವಾಹಿಂಚನ್ಯ (ದಶಥಮಂಗಳು). ಬೀಮರದ ಶರೀರ-ಮಲವುತ್ತರ ರಾಮಿತ್ಯ-ತೈತ್ಯಿತರಕ್ತತ್ಯ-ಸಮಬಂತರಶಂಸಾನ್-ವಷ್ಟ ವ್ಯಷಭಿನಾರಾಚೆ ಸಂಪನನ ಸೌರೂಪ್ಯ-ಸೌಗಂಧ್ಯ-ಸುಲಕ್ಷಣತ್ವ-ಅನಂತವೀಯ್-ಶಿರಿಹಿ ತವಾದಿತ್ವ (ಜನನಾತಿಶಯ) - ತತಯೋಜನಸುಭಿಕ್ಷ್ಯಾ-ಆಕಾಶಗಮನ-ಅಹಿಂಸಾಪಾಲನ-ಆಹಾರರಾಹಿತ್ಯ-ಉಪಸರ್ಗರಾಹಿತ್ಯ-ಚರ್ತಮೂರ್ವವಿತ್ಯ-ಸಮಸ್ವವಿದ್ಯೇಶ್ವರತ್ವ-ಭಾರಯಾಭಾವ- ಪಕ್ಷಿಸ್ವಂದರಾಹಿತ್ಯ- ನವಿಕೀಶವೃದ್ಧಿಭಾವ (ಭಾತಿಕ್ಷಯಾತಿಶಯ).

೧೦. ದರ್ಶನಿಕ-ಪ್ರತಿಕ- ಸಾಮಾಲಿಕ- ಪ್ರೌಢಫೋವವಾಸಿ- ಸಚಿತ್ತತಾಗ್ನಿ-ರಾತ್ರಿಭುಕ್ತತಾಗ್ನಿ-ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ-ಅರಂಭತಾಗ್ನಿ-ಪರಿಗ್ರಹತಾಗ್ನಿ- ಅನುಮತಿತಾಗ್ನಿ-ಉದ್ದಿಷ್ಟತಾಗ್ನಿ (ಏಕಾದಶಪ್ರತಿಮಾ). ಭೀಮಾಲೀ-ಚಿತಕರ್ತ-ರುದ್ರ-ವಿಶ್ವಾನಲ-ಸುಪ್ರತಿತ್ಯ-ಅಚಲ-ಪುಂಡರೀಕ-ಅಜಿತಂಧರ- ಚಿತನಾಭಿ-ಹೀರ-ಸಾತ್ಯಕೀ (ರುದ್ರರು).

೧೧. ಭರತ-ಸಗರ- ಮಘವಾ-ಸನತ್ಯಮಾರ- ಶಾಂತಿನಾಥ- ಕುಂಥನಾಥ-ಅರನಾಥ-ಸುಭೋಮ-ಪದ್ಮನಾಥ-ಹರಿವೇಣಿ-ಜಯಸೇನ-ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತ (ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು). ಅಧ್ಯಂವ-ಅರರಣ-ಸಂಸಾರ-ವಿಕತ್ಯ-ಅನ್ಧತ್ಯ-ಅಶುಂತಿತ್ಯ-ಅಸ್ರವ-ಸಂವರ-ನಿಜರಾ-ಲೋಕ-ಬೋಧಿದಂಲಭ- ಧರ್ಮಸ್ವಾಖ್ಯಾತತಾನುಂಚಿಂತನ (ಅನುಪ್ರೇಕ್ಷೆಗಳು). ಅಚಾರಾಂಗ-ಸೂಕ್ತಕರ್ತಾಂಗ-ಸ್ವಾನಾಂಗ- ಸಮವಾಯಾಂಗ- ವ್ಯಾಪ್ತಿಪ್ರಜ್ಞಪ್ರತ್ಯಂಗ- ಜ್ಞಾತ್ಯದರ್ಮಕ ಧಾರಾಂಗ-ಉಪಸರ್ಕಾಧ್ಯಯಂನಾಂಗ-ಅಂತಕ್ರಿದ್ದಶಾಂಗ-ಅನುತ್ತರೋಪಪಾದಿಕದಶಾಂಗ- ಪ್ರಶ್ನವ್ಯಾಕರಣಾಂಗ- ವಿಪಾಕಸೂತ್ರಾಂಗ- ದೃಷ್ಟಿವಾದಾಂಗ (ದ್ವಾದಶಾಂಗಗಳು). ಅಣವೃತ್ತ ಓ, ಗುಣವೃತ್ತ ಓ, ಶ್ರೀಕೃಂತ ಓ = ೧೨ ಪ್ರತಿಗಳು.

೧೨. ಅಹಿಂಸಾದಿ ಪಂಚಮಹಾವೃತಗಳು. ಶಯಾಸಸಮಿತಾಗ್ನಿದಿ ಪಂಚಸಮಿತಿಗಳು, ಮನೋಗುಪ್ತಾಗ್ನಿದಿತ್ರಿಗುಟ್ಟಿಗಳು.

೧೩. ಗಂಗಾ, ಸಿಂಧು, ರೋಹಿತ್, ರೋಹಿತಾಸ್ಯ; ಹರಿತ್, ಹರಿಕಾಂತಾ, ಸೀತಾ, ಸೀತೋದಾ, ನಾರೀ, ನರಕಾಂತಾ, ಸಂವಣಿಕೊಲ್ಲಾ, ರೂಪ್,

ಕೊಲಾ, ರಕ್ತಾ, ರಕ್ತೋದಾ (ಮಹಾನವಿಗಳು). ಪ್ರತಿತ್ಯತಿ, ಸನ್ನತಿ, ಸ್ವೇಮಂಕರ, ಸ್ವೇಮಂಧರ, ಸೀಮಂಕರ, ಸೀಮಂಧರ, ಏಮಲವಾಹನ, ಚೆಕ್ಕುಷಾಗ್ರಾ, ಯಾತಸಾಪ್ತಾನ್. ಅಭಿಚಂದ್ರ, ಚಂದ್ರಾಭ, ಮರುದ್ದೀಪ, ಪ್ರಸೇನಚಿತ್ತ, ನಾಭಿರಾಜ (ಮನುಗಳು). ಮಿಥಾದೃಷ್ಟಿ, ಸಾಸಾದನ, ಏಶಿ, ಅವಿರತಸಮೃದ್ಧಿಪ್ರಿಯ, ದೇಶಸಂಯುತ, ವಿರತ. ಪ್ರಮತ್ತ, ಅಪ್ರಮತ್ತ, ಅನಿವಶ್ತಿಕರಣ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಸಾಂಪರಾಯ, ಉಪಶಾಂತಕಾಯ, ಸ್ವೀಣಕಾಯ, ಸಯೋಗಕೇವಲೀ (ಗುಣಸ್ಥಾನಗಳು). ಗತಿ, ಇಂದಿಯ, ಕಾಯ, ಯೋಗ, ವೇದ, ಕೆಮಾಯ, ಜ್ಞಾನ, ಸಂಯಮ, ದರ್ಶನ, ಲೇಶಾ, ಭವ್ಯಸಮುಕ್ತತ್ವ, ಸಂಜ್ಞಿ, ಆಹಾರ (ಮಾರ್ಗಣಾಸ್ಥಾನಗಳು); ಚಕ್ರ, ಧತ್ತ. ಅಸಿ, ದಂಡ, ಮಂಫ, ಚರ್ಮ, ಕಾಕಿಣೀ, ಗೃಹಪತಿ, ಸೇನಾಪತಿ, ತಕ್ಷಕ, ಪುರೋಹಿತ, ಅಶ್ವ, ಗಜ, ಶ್ರೀ (ರತ್ನಗಳು). ಉತ್ಪಾದಪೂರ್ವ, ಆಗ್ರಾಯಣೀಪೂರ್ವ, ಜ್ಞಾನಪೂರ್ವ, ವಾದಪೂರ್ವ, ಸತ್ಯಪ್ರವಾದಪೂರ್ವ, ಆತ್ಮಪ್ರವಾದಪೂರ್ವ, ಕರ್ಮಪ್ರವಾದಪೂರ್ವ, ಪ್ರತಾಪ್ಯಾನಪೂರ್ವ, ವಿದ್ಯಾನುವಾದಪೂರ್ವ, ಕಲ್ಯಾಣವಾದಪೂರ್ವ, ಪ್ರಾಣವಾದಪೂರ್ವ, ಕೃಯಾವಿಶಾಲಪೂರ್ವ, ಲೋಕಬಿಂದುಪೂರ್ವ (೧೪ ಪ್ರವರ್ತಗಳು). ಸರ್ವಾರ್ಥವಾಗಧೀಭಾವಾ, ಸರ್ವಚೀವಮೈತ್ರೀ, ಸರ್ವತುಫಲಲಯಂಕಪ್ರಕ್ಷ, ದರ್ಪಣಾ ಸಮಭಾಮೀ, ಸುಗಂಧಾಯಾ, ಸರ್ವಚೀವಾನಂದ, ನಿಷ್ಠಂಟಕ ಯೋಜನಭಾಮೀ, ಗಂಧೋದಕಪ್ರಿಯ, ಪಾದನ್ಯಾಸಪದ್ಮ, ಧಾನ್ಯ ಸಂಪನ್ಮಭಾಮೀ, ಆಕಾಶಿನವರ್ಣಲತಾ, ದೇವಾಗಮನ, ಧರ್ಮಚಕ್ರ, ಅಪ್ಯಾದ್ರವ್ಯ (ದೇವರಚಿತಾತಿಶಯ ೧೪).

೧೪. ಸತ್ಯಮನೋಯೋಗ, ಅಸತ್ಯಮನೋಯೋಗ, ಉಭಯಮನೋಯೋಗ, ಅನುಭಯಮನೋಯೋಗ, ಸತ್ಯವಚನಯೋಗ, ಅಸತ್ಯವಚನಯೋಗ, ಉಭಯವಚನಯೋಗ, ಅನುಭಯವಚನಯೋಗ, ಜೀದಾರಿಕಕಾಯಯೋಗ, ಜೀದಾರಿಕಮಿಶ್ರಕಾಯಯೋಗ, ವೈಕ್ರಿಯಿಕಕಾಯಯೋಗ, ವೈಕ್ರಿಯಿಕಮಿಶ್ರಕಾಯಯೋಗ, ಆಹಾರಕಾಯ

- ಯೋಗ, ಆಹಾರಕರ್ಮಕಾರ್ಯಯೋಗ, ಕಾಮಕಾರ್ಯಯೋಗ (ಯೋಗಳು).
೧೯. ಗಭಾರಧಾನ, ಪ್ರಮೋದ, ಪ್ರಂಸವನ, ಸೀಮಂತ, ಜಾತಕರ್ಮ, ನಾಮಕರಣ, ಬಹಿರ್ಯಾನ, ಉಪವೇಶನ, ಅನ್ವಪೂರ್ಶನ, ಗಮನ, ಚೌಲ, ಅಕ್ಷರಾಭಾಸ, ಪ್ರಸ್ತಕರ್ಗಣ, ಉಪನಯನ, ಸಮಾಪತ್ರನ, ವಿವಾಹ (೧೯ ಶ್ರಯಿಗಳು). ಗಜೀಂದ್ರ, ವೃಷಭ, ಸೀಂಹ, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ, ಎರಡು ಪ್ರಷ್ಟವಾಲಿಗಳು, ಚಂದ್ರಬಿಂಬ, ಸೂರ್ಯಾಂಬಿಂಬ, ಎರಡು ವಿನಾಸಗಳು, ಬಂಗಾರದ ಎರಡು ಕಲೆಗಳು, ಕರುಲಸರೋಪರ, ನಿರ್ಮಲರತ್ನಸಮಂದ್ರ, ಸುಖಾರ್ಥ ಸಿಂಹಮಿಶ್ರ, ದೇವವಿವಾನ, ನಾಗೀಂದ್ರಭವನ, ಮಹಾರತ್ನರಾಶಿ (೧೯ ಸ್ವಂಪ್ನಿಗಳು). ಸೌಧರ್ಮ, ಈಶಾನ, ಸಾನತ್ಯವಾರ, ವಾಹಯೀಂದ್ರ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರ, ಲಾಂತವ, ಕಾಷಿಪ್ತ, ಶಂಕ್ರ, ಮಹಾಶಕ್ತ, ಶಕಾರ, ಸಹಸ್ರಾರ, ಅನತ, ಪ್ರಾಣತ, ಅರಣ, ಅಚ್ಚಿತ (೧೯ ಸ್ವರ್ಗಕಲ್ಪಗಳು). ದರ್ಶನವಿಶಿಷ್ಟ, ವಿನಯಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಶೀಲವರ್ತೇಷ್ವನತೀಚಾರ, ಅಭಿಕ್ಷ್ಯಜಾನೋಪಯೋಗ, ಸಂಪೇಗ, ಶಕ್ತಿತಸ್ಯಾಗ, ಶಕ್ತಿತಸ್ಯಪಃ, ಸಾಧುಸಮಾಧಿ, ವೃಯಾವತ್ತಕರಣ, ಆರ್ಥದ್ವಕ್ತ, ಆಚಾರ್ಯಭಕ್ತ, ಬಹುಶುತಭಕ್ತ, ಪ್ರವಚನಭಕ್ತ, ಆವಶ್ಯಕಾಪರಿಹಾಣ, ಮಾರ್ಗಪ್ರಭಾವನ, ಪ್ರವಚನವತ್ತಲತ್ತ (೧೯ ಭಾವನಗಳು).
೨೦. ಕ್ಷುಧಾ, ತ್ರೈ, ಭಯ, ದ್ವೀಪ, ರಾಗ, ಮೋಹ, ಚಿಂತನ, ಜರಾ, ರೋಗ, ಮರಣ, ಬೆಮರು, ಹೀದ, ಗರ್ವ, ಕಾಮಸೇವನ, ವಿಷಯ, ಜನನ, ನಿದ್ರಾ, ವಿವಾಹ.
೨೧. ಶ್ರೀಮಂಧರ, ಯುಗ್ಮಂಧರ, ಬಾಹು, ಸುಬಾಹು, ಸಂಜಾತಕ, ಸ್ವಯಂಪ್ರಭ, ವೃಷಭಾಸನ, ಅನಂತವೀರ್ಯ, ಸುರಪ್ರಭ, ವಿಶಾಲಕೀರ್ತಿ, ಪಜ್ಞಧರ, ಚಂದ್ರಾಸನ, ಚಂದ್ರಬಾಹು, ಭಂಜಂಗಮ, ಶಕ್ತರ, ನೇಮಪ್ರಭ, ವೀರಸೇನ, ಮಹಾಭವ, ದೇವ, ಯಾತ, ಅಜಿತವೀರ್ಯ ||

೨೨. ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ದಯಾ, ಪ್ರಸನ್ನತಾ, ವಿಶ್ವಸ, ಪರದೋಮಾಳ್ಪಾದನ, ಪರೋಪಕಾರ, ಸೌಮ್ಯದ್ವಿಷ್ಟಿ, ಗುಣಗ್ರಹಣ, ಶ್ರೇಷ್ಠಪ್ರಜ್ಞತ್ವ, ಮಿಪ್ತವಾದ, ದೀಘಂವಿಚಾರ, ದಾನ, ಶೀಲ, ಕೃತಜ್ಞತ್ವ, ತತ್ತಜ್ಞತ್ವ, ಧರ್ಮಜ್ಞತ್ವ, ಏಫಾತ್ಮಾಭಾವ, ಸಂತೋಷ, ಸ್ವಾದ್ವಾದಭಾವಣ, ಅಭಕ್ತ, ತ್ವಾಗ, ಪಟ್ಟಮಂಪ್ರವೀಣತ್ವ ||
೨೩. ಕ್ಷೀತಾ, ಸಿಪಾಸಾ, ಶೀತ, ಉಪ್ಪಾ, ದಂತಮತಕ, ನಾಗ್ರ, ಅರತಿ, ಸ್ತ್ರಿಉಚಯಾ, ನಿಷದ್ಯಾ, ಶಯ್ಯಾ, ಅಕ್ಷೂಶಿ, ವಧ, ಯಾಚನಾ, ಅಲಾಭ, ರೋಗ, ತ್ಯಾಸಸ್ತರ, ಮಲ, ಸತ್ಯಾರ, ಪುರಸ್ಯಾರ, ಪ್ರಜ್ಞಾ, ಅಜ್ಞಾನ, ದರ್ಶನ ||
೨೪. ವೃಷಭ, ಅಜಿತ, ಶಂಖವ, ಅಭಿಸಂದನ, ಸುಮತಿ, ಪದ್ಮಪ್ರಭ, ಸುಪಾಶ್ರ್ವ, ಚಂದ್ರಪ್ರಭ, ಪ್ರಷ್ಟದಂತ, ಶೀತಲ, ಶ್ರೇಯಾಂಸ, ವಾಸುಪ್ರಜ್ಞ, ವಿಮಲನಾಥ, ಅನಂತನಾಥ, ಧರ್ಮನಾಥ, ಶಾಂತಿನಾಥ, ಕೊಂಧನಾಥ, ಅರನಾಥ, ಮಲ್ಲಿನಾಥ, ಮುನಿನಿಂದಾಪರ, ನಮಿನಾಥ, ನೇಮಿನಾಥ, ವಾಶ್ರನಾಥ, ಮಹಾರೀರ ||
೨೫. ಆಚಾರಾಂಗ, ಸೂತ್ರಕೃತಾಂಗ, ಸ್ಥಾನಾಂಗ, ಸಮವಾಯಾಂಗ, ವ್ಯಾಪಾರಪ್ರಜ್ಞಪ್ತಾಂಗ, ಜ್ಞಾತ್ಮಕಥಾಂಗ, ಉಪಾಸಕಾಧ್ಯಯನಾಂಗ, ಅಂತಕ್ಯಾದ್ವಾಂಗ, ಅನುತ್ತರೋಪವಾದಿಕದರಾಂಗ, ಪ್ರಶ್ನವ್ಯಾಕರಣಾಂಗ, ವಿಪಾಕಸೂತ್ರಾಂಗ, ಉತ್ಪಾದಪ್ರಾವರ್ಣ, ಆಗಾರಿಣೀಪ್ರಾವರ್ಣ, ವೀರಯಾನುವಾದಪ್ರಾವರ್ಣ, ಅಸ್ತಿನಾಸ್ತಿಪ್ರಾವರ್ಣ, ಜ್ಞಾನಪ್ರವಾದಪ್ರಾವರ್ಣ, ಸತ್ಯಪ್ರವಾದಪ್ರಾವರ್ಣ, ಆತ್ಮಪ್ರವಾದಪ್ರಾವರ್ಣ, ಕರ್ಮಪ್ರವಾದಪ್ರಾವರ್ಣ, ಪ್ರತಾಪ್ಯಾನಪ್ರಾವರ್ಣ, ವಿದ್ಯಾನುವಾದಪ್ರಾವರ್ಣ, ಶಾಂತಿಣವಾದಪ್ರಾವರ್ಣ, ಪ್ರಾಣವಾದಪ್ರಾವರ್ಣ, ಶ್ರಯಾವಿಶಾಲಪ್ರಾವರ್ಣ, ಲೋಕಬಿಂದುಪ್ರಾವರ್ಣ ||
೨೬. ಮಹಾಪ್ರತಗಳು ಐದು, ಸಮಿತಿಗಳು ಐದು, ಇಂದಿಯನಿರೋಧಗಳು ಐದು, ಅವಶ್ಯಕಗಳು ಅರು, ಲೋಕ, ಅಸ್ತಾನ, ಭೂಶಯನ, ಅದಂತಧಾವನ, ಸ್ತುತಿಭೋಜನ, ಪಿಕಭಕ್ತಿ, ನಗ್ನತ್ವ ||

೫೭. ನಿಸ್ಯೇದತ್ವಾದಿ ಜನನಾತಿಶಯ ಹತ್ತು, ಘಾತಿಕ್ಕಿಯಾದಿ ಹತ್ತು, ಅನಿ
ಮಿಷರಿಂ ರಚಿತ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಅತಿಶಯಂಗಳು ಕೂಡಿ ಮೂವತ್ತನಾಲ್ಕು.
೫೮. ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಪತ್ರಸ್ಯ ಹನ್ನೆರಡು, ಆವಶ್ಯಕ ಆರು, ಆಚಾರ ಬದು,
ಧರ್ಮಗಳು ಹತ್ತು, ಗುಟ್ಟಿಗಳು ಮೂರು ಸೇರಿ ಮೂವತ್ತಾರು
ಆಚಾರ್ಯರ ಗುಣಗಳು ॥
೫೯. ಅತಿಶಯಂಗಳು ಮೂವತ್ತನಾಲ್ಕು, ಅಶೋಕವೃಕ್ಷಾದಿಪ್ರಾತಿಹಾರ್ಗಳು
ಎಂಟು, ಅನಂತಚಕ್ರಾಯ ಸೇರಿ ಒಂದು ಅರಹಂತರ ಗುಣಗಳು.
೧೦೦. ಸಂರಂಭ, ಸಮಾರಂಭ, ಆರಂಭ, ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯ, ಕೃತಕಾರಿತ
ಅನುಮತ, ಕ್ಷೂರಧ-ಮಾನ-ವಣಯಾ-ಲೋಧಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ
ವಾಗಿ ಗುಣಿಸಿದರೆ ನೂರೆಂಟು ವಿಧವಾಗುವುದು. ಹಿಂಸಾದಿ ದೋಷ
ಗಳು ನೂರೆಂಟು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನೂರೆಂಟು ಜಪವನ್ನು
ವಣಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಮಹಾಮುನಿಗಳು ಹಿಂಸಾದಿ ಪಾಪಗಳನ್ನು
ನೂರೆಂಟು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಿರುತ್ತಾರೆಂಬ ಸೂಚನೆಗಾಗಿ ಅವರ
ಹಂಸರಿನ ಹಿಂದೆ ನೂರೆಂಟು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವುದಾಗಿದೆ ॥

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಗ್ರಂಥಗಳು

		ರೂ.ಪೈ.
೧. ದರ್ಶಳ್ಳಣ ಧರ್ಮಗಳು	3-00
೨. ಮೃತ್ಯುಮಹೋತ್ಸವ	3-00
೩. ಜನಭಿಜನಸಾರ	8-00
೪. ನಾರೀ-ಕರ-ದಪ್ರಣಾ	3-00
೫. ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ	4-00
೬. ಧರ್ಮಪರೀಕ್ಷೆ	...	14-00
೭. ದೃವಸಂಗ್ರಹ: (ಜೈನಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಂಗ್ರಹ)	...	7-00
೮. ಪರಮಾತ್ಮಬೋಧ	3-00
೯. ಶ್ರೀಪಾತ್ರಾತ್ಮೀಧ್ರಕರಚರಿತ	...	3-50

ವಿಳಾಸ:—

ಹೆಂಡಿತರತ್ವ ಎ. ಶಾಂತಿರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಿ ಟ್ರೈಸ್ಟ್,
ನಂ. ೫೬೯, ಉನೇ ಅಡ್ಡರಸ್, ರನೇ ಬ್ಲೂಕ್,
ಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೫೯.

ಸಂಖ್ಯೆ	ಕ್ಷಮಿತ್ವ ಹೇಸರು	ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ
26.	ಸಮೃದ್ಧ ಕ್ಷಮಾದಿ (184)	1937, 1970
27.	ಉತ್ತೋಧನದೇತ (52)	1938
28.	ಧರ್ಮಪರಿಷಾಸಾವಾದ (228)	1938
29.	ನಿತ್ಯಸುಖದ ಮತ್ತು ಉಪಸರ್ಗ ನಾವಾರಣದ ನೋಂಫಿಯ ಕಥೆ (32)	1938
30.	ನಾದುಗಳಿನಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಸಮಾಧಿ ನಿಧಾನದ ನೋಂಫಿಯ ಕಥೆ (30)	1938
31.	ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲೀಶ್ವರ ಜರಿತ (28)	1940, 1981
32.	ಸುಕುಮಾರ ಜರಿತಾದಿ ಸಂಗ್ರಹ (55)	1932, 1942
33.	ಸ್ವಾಮಾನಲಿ (ಭಾವಾರ್ಥ) (12)	1942
34.	ಶ್ರೀಲೋಕ ಚಾಡಾನುಗೆ ನೋಂತ್ರ (22)	1942
35.	ತತ್ತ್ವಾರ್ಥ ಸೂತ್ರ (ಸಂಸ್ಕೃತ) (314)	1944
36.	ರತ್ನ ದರ್ಶಕ ತಾರ್ವಕಾಳಾರ	—
37.	ನಾರೀ-ಕರ್ದರಕರ್ತ್ವ (32)	1943
38.	ಜೈಸಧರ್ಮದ ಸನಾತನತ್ತು ಮತ್ತು ಮಹತ್ತು (22)	1948
39.	ಘಜ್ಞನಚತ್ರವಲ್ಲಿಭಾ (20)	1948
40.	ಪುರುಷಾರ್ಥಸಿದ್ಯುಭಾಯಃ (ವಾಚಿಕ್ಷಾಸಕಾರಣ) (63)	1945, 1946, 1948
41.	ಸವ್ತ ಪರಮಾತ್ಮಾ ನಗಳು (34)	1949
42.	ದರ್ಶಕ್ಯಂ ಧರ್ಮಗಳು (44)	1949
43.	ಜೈಸವೇದ ಮತ್ತು ತ್ರುತಪಂಚಮಿ (36)	1950
44.	ಯೋಗಾರ್ಥಿತರತಂ (48)	1950, 1951
45.	ತತ್ತ್ವರತ್ನ ಪ್ರದೀಪಿಕೆ (ಮರಣಾಂತ್ರ ಪ್ರಕಟಣ) (440)	1955
46.	ಶ್ರಮೇಯ ರತ್ನಾಲಂಜಾರ (ಸಂಸ್ಕೃತ) (240)	1948
47.	ಸ್ವರೂಪಸಂಜೀವನ ಪಾಠನಿಂತಕಿ	1937
48.	ಶ್ರೀ ಬಾಹುಬಲಿಸ್ಯಾಮಿ ಜರಿತ್ತೆ (22)	1951
49.	ಜೈಸದರ್ಶನ	1926
50.	ಜೈಸನಿತ್ಯವಿಧಿಸುಂಕ್ಷಾವಲೀ (53)	1916

ಪಂಡಿತರತ್ನ ಎತ್ತೂರು ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು

ಜನನ: 1888

ಮಂಜು: 1952

ಎತ್ತೂರು ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಆದರ್ಶ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಫುಲ್ಲ, ಸದಾ ಚಾರ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ನಿಗಮ, ನಿರಸೂಯ, ಬಹುಭಾಷಾವಿದ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತ, ಸರವ ಸಜ್ಜ ಸ್ವಿಕರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಸಮಾಜಸೇವಕ, ಶ್ರೀಜ್ಯಾ ವಿದ್ವಾಂಸ, ಕುದ್ರಾ, ಸಿಮುಲ, ಪವಿತ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದವರು. ಹೆಚ್ಚಿಗಾಗಿ, ಹಣಕಾಶಿಗಿ, ಸ್ವಾರ್ಥಕಾಶಿಗಿ ಎಂದೂ ಬಾಳಿದವರಲ್ಲ. ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಸಮಾಜ ಯಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸೇವೆಗೆಂದೇ ಮುಂದುವಾಗಿಟ್ಟು, ದುಡಿದವರು, ಗುರಿಯತ್ತ ಸೆಡಿವರು. ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರೋತ್ತಮ, ವಿಶಾಲವಾದದ್ದು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಆಪಾರವಾದುದು, ಆತಿಶಯವಾದುದು. ಧರ್ಮ, ನೀತಿ, ಸೌತ್ರ, ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಆಚಾರ, ಪ್ರಾಜಾಪಾಠ, ಸಾಹಿತ್ಯ—ಹೀಗೆ ಇವರ ಕೃತಿಗಳ ಹರವು, ಇವು ಈಗ ದೊರೆತಿರುವಂತೆ 50ಕ್ಕೂ ಮೀರಿವೆ; ಇವರ ಭಾಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಲೇಖನಗಳು 77ಕ್ಕೂ ಮೀರಿವೆ. ಇವರ ಕೃತಿ ಶ್ರೀಇಂದ್ರಯಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಮೇರು ಕೃತಿ ಆಚಾರ್ಯ ಜಿನಸೇನ—ಗುಣಭದ್ರಿಂದ ವಿರಚಿತವಾದ ‘ಮಹಾ ಪುರಾಣ’, ಇವುತ್ತು ಸಾವಿರ ಸಂಸ್ಕೃತ ತೊಲ್ಲಿಕಗಳಳ್ಳ, ಈ ಮೇರುಕೃತಿ ಯನ್ನು ಸರಳ ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ‘ಭಾವಾರ್ಥ’ವನ್ನು ಮೂಲದ ಯಾವು ದೊಂದು ಶಬ್ದಾರ್ಥವನ್ನೂ ಬಿಡಡೆ ಬರೆದು, ಕನ್ನಡದ ಜನತೆಗೆ ನೀಡಿ ಮಹೋನಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಆಕರ್ಷಗ್ರಂಥ. ಹೀಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಕನ್ನಡ ವಾಂಡಿತ್ಯದ ಪ್ರತಿಭೇಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಕಾರಕರಾಗಿ ಆಮೋಫಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರು. ‘ಮಹಾಬಂಧು’ ಹಾಗೂ ‘ವಿವೇಕಾಭ್ಯುದಯ’ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಜನಕರು. ಎತ್ತೂರು ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ಗೌರವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿ—ಬಹುತ್ವಾ ಏಕೆಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ಇವರ ಆವಾರ ವಿದ್ವತ್ತಿನ ಕೆಂತಿಗಾಗಿ ಗುರುಮನ್ನೆಗಳಿಂದ ಸಂದ ಗೌರವ ಗಳಲ್ಲದೆ, ಅರಮನ್ನೆಯಿಂದಲೂ ವೊದಲು ಆಸ್ತಾನ ವಿದ್ವಾನರೆಂದೂ, ಆನಂತರ ಆಸ್ತಾನ ಮಹಾವಿದ್ವಾನರೆಂದೂ ಗೌರವಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ‘ಪಂಡಿತರತ್ನ’ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನೂ ಪಡೆದು ಸಮಾಜದ ಪ್ರೀತಿ, ಆದರೆ, ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರಾದ ಹಿರಿಯ ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿ.